

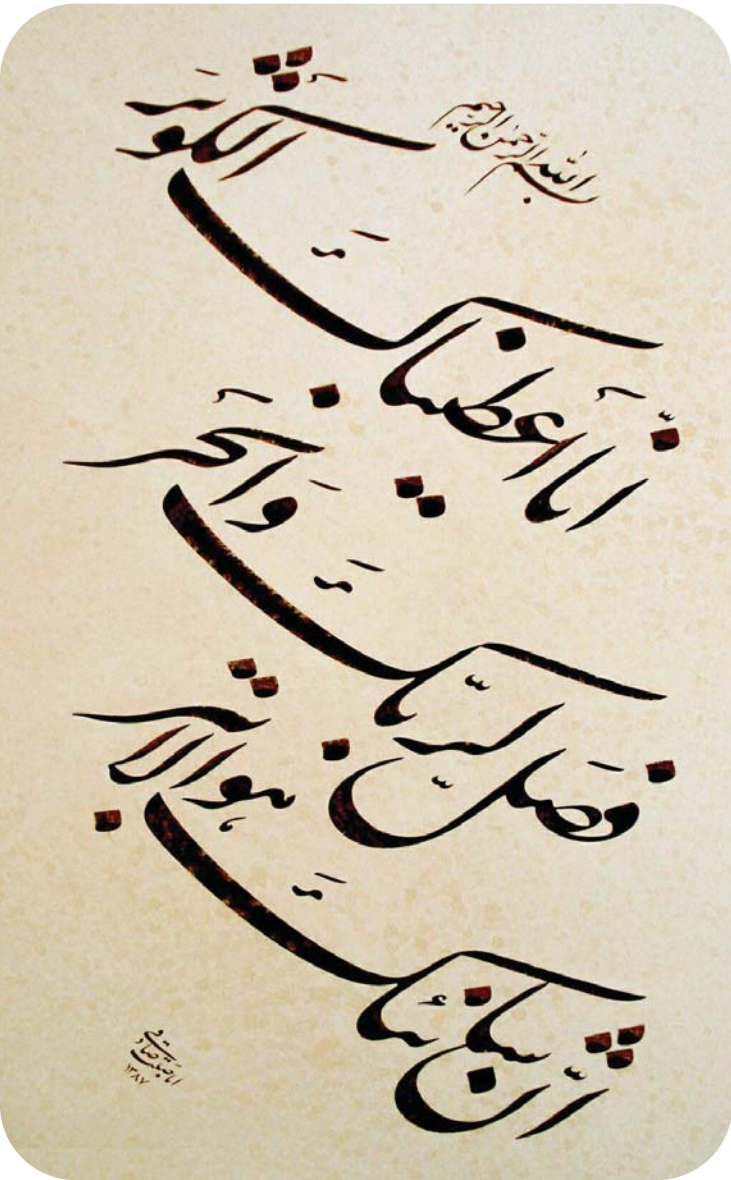
در محضر نور

پیامبر اکرم ﷺ

يَادُزُوا بِالْأَعْمَالِ فَنَتَنَا كَقَطْعِ اللَّيْلِ الْمُظْلِمِ، يُضِيحُ الرَّجُلُ مَوْمَنَا وَيُمْسِي كَافِرًا، وَيُمْسِي مَوْمَنَا وَيُضِيحُ كَافِرًا، يُبَيِّعُ دِينَهُ بِغُرْضٍ مِّنَ الدُّنْيَا.

فرصت را برای اعمال نیک بیش از آنکه فتنه‌هایی مانند پاره‌های شب تاریک پدید آید غنیمت شمارید؛ در آن هنگام انسان صبح مؤمن است و شب کافر می‌شود، شب کافر است و روز مؤمن می‌شود و دین خود را به عرض ناچیز دنیا می‌فروشد.

نهج الفصاحه ص ۳۷۰ و ۳۷۱، ج ۱ و ۱۰۷۶

- ۱. زمخشری** (م ۵۲۸ یا ۵۳۸ ق)

ابوالقاسم محمودبن عمر زمخشری از مفتشران پروازه اهل تسنن است. وی در کلام «معترلی» و در فقه «حنفی» است.

جایگاه علمی‌اش را با القابی نظیر:

«عَلامه»، «نحوی»، «لغوی»، «متکلم»، «مفتشر»، «عَلامه ادب»، «نسب‌شناس عرب» و «پیشوای دوران خود»، وصف نموده‌اند.^۳ زمخشری در رساله‌ای با عنوان «اعجاز سوره کوثر» که با تحقیق استاد حامد خفاف در بیروت چاپ شده، به بیان نظم شگفت‌انگیز و ترتیب نیکوی سوره کوثر با وجود کوتاهی آیتش، پرداخته است. ^۴ از جمله آنکه می‌گوید:

۱. در این قول خداوند «لَیْزِکَ» دو زیبایی وجود دارد: نخست الإِثْفَات (از تکلم به غیبت) و منصرف شدن کلام از ضمیر به اسم ظاهر. دَوَم آشکار نمودن شأن کبرپایی خداوند.
۲. کلمه «لَیْزِکَ» در آیه «فَصَلِّ لَیْزِکَ وَائْخُزْ»، برای رعایت فاصله (سجع) که یکی از صنایع

چهار علت سقوط حکومت بشار اددوپیامدهای آن

به‌قلم آیت‌الله عباس کعبی

(غربی‌ها و دنباله‌های آنها در منطقه قصد داشتند با جنگی که علیه سوریه به راه انداختند، نظام سیاسی این کشور را ساقط و سوریه را از معادلات منطقه حذف کنند؛ اما موفق نشدند و اینک قصد دارند، با شیوه‌های دیگر و از جمله وعده‌هایی که هیچ‌گاه به آنها عمل نخواهند کرد، سوریه را از معادلات منطقه خارج کنند.) به هر حال باید پذیرفت، این شکست بزرگ برای دولت بشار به‌طور عمده برای دل‌خوش بودن به وعده‌های توخالی غرب و دنباله‌های آن در منطقه رخ داده است.

انصافاً همان‌گونه که رهبر معظم انقلاب اسلامی در خردادماه امسال در دیدار بشار اسد فرمودند: «مقاومت، ویژگی ممتاز سوریه است»؛ به‌ویژه در جنگ ۲۰۰۶ آن‌گونه که در یک دیدار خصوصی با پرچمدار مقاومت شهید بزرگ اسلام سیدحسن نصرالله‎^(رحمه‌الله) شنیدم، بشار اسد انبارهای تسلیحاتی خود را به روی مقاومت حزب‌الله

سخن بزرگان

امام خمینی‎^(ره)

به همه ملت بزرگوار ایران و مسئولین عرض می‌کنم، چه در جنگ و چه در صلح، بزرگ‌ترین ساده‌اندیشی این است که تصور کنیم، جهان‌خواران خصوصاً آمریکا و... از ما و اسلام عزیز دست برداشته‌اند؛ لحظه‌ای نباید از کید دشمنان غافل بمانیم. در نهاد و سرشت آمریکا و... کینه و دشمنی با اسلام ناب محمدی‎^(ص) موج می‌زند. باید برای شکستن امواج طوفان‌ها و فتنه‌ها و جلوگیری از سیل آفت‌ها به سلاح پولادین صبر و ایمان مسلح شویم.

صحیفه امام‎^(رحم)، ج ۲، ص ۱۹۵

زیبایی‌ها و شگفتی‌های سوره «کوثر» از دیدگاه سلهتن از مفتشران اهل تسنن

حجت‌الاسلام محمدعلی مروّجی طبسی

سوره مبارکه «کوثر» کوتاه‌ترین سوره قرآن و در عین حال، دارای مضامین بلندی است که در قالبی بسیار زیبا و نظمی نیکو و اعجازآمیز در «مکه مکرمه» نازل شده است. اینکه مقصود از «کوثر» فرزندان رسول‌خدا‎^(ص) و در رأس آنان حضرت فاطمه زهرا‎^(علیها‌السلام) است، یکی از دیدگاه‌ای مطرح‌شده در منابع تفسیری است.^۱ درباره زیبایی‌ها و شگفتی‌های این سوره، نکات فراوانی مطرح شده که از جمله آنها، گفتار ناب و قابل توجّـه سه‌تن از مفتشران پرواوزه اهل تسنن زمخشری، فخر رازی و ابن‌قیم جوزیه است. در این نوشتار ابتدا به جایگاه علمی این سه مفتشر مشهور پرداخته، سپس گوشه‌ای از عجایب و زیبایی‌های این سوره کوتاه و پرمضمون را از نگاه ایشان، گزارش می‌دهیم.

و بخل نوز. ۲. مداومت بر نماز: آیه «فَصَلِّ» (بر نماز مداومت کن) در مقابل صفت ترک یا سهل‌انگاری نماز در آیه «الَّذینَ هُمْ عَنْ صَلَاتِهِمْ سَاهَوْنَ» می‌باشد. ۳. نماز برای رضای پروردگار: آیه «لَیْزِکَ» در مقابل صفت «ریا» در آیه «الَّذینَ هُمْ یُرَاوُنَ» است. ۴. صدقه دادن گوشت قربانی: آیه «وَائْخُزْ» در مقابل صفت «مانع شدن از زکات» در آیه «وَيَقْتُلُونَ الْمُعَاوِنَ» است.^۲
۲. سوره کوثر از جهات گوناگونی معجزه است: ۱. خبر دادن از غیب: اگر «کوثر» به «فراوانی پیروان دین اسلام» یا «فراوانی فرزندان و قطع‌نشدن نسل رسول‌خدا‎^(ص)» تفسیر شود، همان‌طور که آیات «إِنَّا أَغْطِیْنَاکَ الْکُوْثَرَ» و «إِنِّ شَایِئَکَ هُوَ الْاَکْثَرُ» بدان اشاره دارند، خبر غیبی قرآن از آینده به‌شمار می‌رود. خبری که مضمون آن محقق شده و با واقع مطابقت دارد. همچنین آیه «فَصَلِّ لَیْزِکَ وَائْخُزْ»، اشاره به زوال فقر دارد؛ زیرا لازمه دستور به «قربانی کردن» (ائْخُزْ)، توانایی بر انجام آن است. پس این آیه کریمه هم، جزء اخبار غیبی قرآن قرار می‌گیرد. ۲. کمال قرآن و ناتوانی کافران از معارضه با کوتاه‌ترین سوره قرآن: اینکه کافران از معارضه با این سوره کوتاه (و پرمضمون) عاجز بودند، به‌طریق اولی نتوانستند، با کل قرآن کلام خداست و در پی آن، همه خیرات دنیا و آخرت تثبیت می‌شود؛ از این‌رو سوره کوثر خود «کوثر» است. در صورت «کوتاه» و در معنی «بزرگ»^۳

۳. خصوصیت متفاوت سوره «کوثر» در نسبت با سایر سوره‌های قرآن این است که هم یکایک آیاتش معجزه‌است و هم مجموعه این سوره مبارکه؛ لذا احتمال دارد که مراد از «کوثر» همین سوره باشد.^۴
۴. تناسب زیبایی میان آغاز و پایان این سوره وجود دارد. به این بیان که خداوند در پاسخ به دشمن پیامبر‎^(ص) که آن حضرت را به «کم بودن» و خود را به «زیاد بودن» تعداد، در معنی «بزرگ»^۵

۳. خصوصیت متفاوت سوره «کوثر» در نسبت با سایر سوره‌های قرآن این است که هم یکایک آیاتش معجزه‌است و هم مجموعه این سوره مبارکه؛ لذا احتمال دارد که مراد از «کوثر» همین سوره باشد.^۴
۴. تناسب زیبایی میان آغاز و پایان این سوره وجود دارد. به این بیان که خداوند در پاسخ به دشمن پیامبر‎^(ص) که آن حضرت را به «کم بودن» و خود را به «زیاد بودن» تعداد، در معنی «بزرگ»^۵

از:
آیه کریمه «إِنَّا أَغْطِیْنَاکَ الْکُوْثَرَ» ۱. دلالت می‌کند بر هدیه بسیار زیاد از بخشنده‌ای بزرگ؛ چنین نعمتی بسیار با عظمت است. ۲. صفت «الکوثر» با «ال» استغراق همراه شده تا معنای «کثرت» را کامل کند و شامل موصوف (محذوف) باشد.^۶

آیه کریمه «فَصَلِّ لَیْزِکَ وَائْخُزْ» ۱. در این آیه کریمه، به دو نوع از عبادات اشاره شده

توصیف می‌کرد، «کثرت» و «عزّت» را از آن حضرت محمد‎^(ص) و «قَلْتُ» و «ذَلْتُ» و «ابتر بودن» را برای دشمن آن حضرت دانسته است.^۷
۵. از دیگر لطایف این سوره، مدح خاضّ خداوند از پیامبرگرامی‌اش‎^(ص) است. هریک از کفار، رسول خدا‎^(ص) را به‌طرقی با عباراتی توهین‌آمیز توصیف می‌کردند. مانند اینکه برخی آن حضرت‎^(ص) را بی‌فرزند، برخی دیگر بی‌یاور و برخی هم نسل‌بریده می‌خواندند؛ اما خداوند سبحان با آیه «إِنَّا أَغْطِیْنَاکَ الْکُوْثَرَ» به‌گونه‌ای ستایش کرد که همه فضائل در آن داخل باشد؛ زیرا «کوثر» در این آیه به چیزی مقتید نشده است و شامل همه خیرات دنیا و آخرت می‌شود.^۸

- ۳. ابن‌قیم جوزیه** (۷۵۱ ق) (الفوائد المشوق، ص ۳۸۹، ۳۸۸)
محمّدبن ابی‌بکر ابن‌قیم جوزیه «فقیه حنبلی»، «اصولی»، «مفتشر»، «نحوی» و «عارف» بوده است. گفته‌اند: او در انواع علوم اسلامی از قبیل: «تفسیر»، «اصول دین»، «کلام»، «علوم حدیث»، «فقه و اصول» و «عربی» ید طولایی داشته است.^۱ او از ملازمان و شاگردان ابن‌تیمیه(۷۲۸ق) بوده است.^۲ از دیدگاه وی سوره کوثر، کوتاه‌ترین سوره قرآن و در عین حال، دارای الفاظ بدیع، بسیار زیبا و سرورآور و معانی بلند و استواری است که مقتضی اعجاز آن است. از دیدگاه وی، بیست و یک نکته لطیف در آیات این سوره وجود دارد. برخی از این نکات عبارتند از:
آیه کریمه «إِنَّا أَغْطِیْنَاکَ الْکُوْثَرَ» ۱. دلالت می‌کند بر هدیه بسیار زیاد از بخشنده‌ای بزرگ؛ چنین نعمتی بسیار با عظمت است. ۲. صفت «الکوثر» با «ال» استغراق همراه شده تا معنای «کثرت» را کامل کند و شامل موصوف (محذوف) باشد.^۳
آیه کریمه «فَصَلِّ لَیْزِکَ وَائْخُزْ» ۱. در این آیه کریمه، به دو نوع از عبادات اشاره شده

آمریکا و رژیم صهیونی که با پایان داعش و شکست آن نتیجه‌بخش گردید، هرگز به‌معنای حمایت از دولت بشار در سیاست داخلی خود و با علیه گروه‌های مخالف سوری نبوده است.

جمهوری اسلامی ایران، بارها از گفت‌وگوی سوری – سوری و اصلاح قانون اساسی و احترام به حقوق مردم سوریه با طیف‌ها و طوایف و قومیت‌ها و مذاهب گوناگون و تغییر رویه حکمرانی و مشارکت احزاب سیاسی در حکومت صحبت کرده است و در این زمینه، حضور و حمایت و ارائه سند اقدام مشترک با حضور ایران و روسیه با معارضان از طیف‌های گوناگون می‌تواند مورد استناد قرار گیرد.

متأسفانه ایران‌ستیزی و شیعه‌ستیزی و وجود برخی گروه‌ای تکفیری و تند افرازی در میان براندازان و طراحی و تحریک دشمنان علیه جبهه مقاومت و ایران، سوء تفاهمات تلخی ایجاد کرده است که با گفت‌وگوی صریح و جدی و راهبردی با عقلای طرفدار مقاومت در میان حاکمان جدید و با وساطت گروه‌هایی نظیر حماس و اخوان‌المسلمین و برخی کشورهای منطقه، می‌توان طرحی نو در جهت تأمین منافع پایدار ملت سوریه و مقاومت اسلامی و امنیت منطقه ارائه داد.

در اینجا باید هشدار داد که اشتباه استراتژیک تاریخی مُرسی و اخوان‌المسلمین مصر در اعتماد به وعده‌های فریب و توخالی آمریکا و غرب، باعث شد هشت ماه دوام نیاورند و کودتا در مصر نظام نوپا را متلاشی کرد. باید به بازیگران وضعیت جدید مسلط بر سوریه گفت: این هشدار را جدی بگیرید و هرگز به آمریکا و غرب و صهیونیست‌ها اعتماد نکنید که هیچ‌کدام از وعده‌های خود را محقق نمی‌کنند؛ در این صورت خطر تجزیه و کودتای آمریکایی در سوریه تکرار خواهد گردید.

افغوز

- سال بیست و سوم
- شماره ۸۲۶
- دوشنبه ۳ دی ۱۴۰۳
- ۱۲ صفحه • ۵۰۰۰ تومان

Ofogh-e Hawzah Weekly

• صاحب امتیاز: مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه

• مسئول مرکز رسانه و فضای مجازی حوزه‌های علمیه: رضاستمی سردبیر: رمضانعلی عزیزی • با همکاری هیأت تحریریه

• تلفن: ۰۵۳۸-۳۲۹۰ • نمابر: ۰۵۳۳-۳۲۹۰

• صندوق پستی: ۳۷۱۸۵/۴۳۸۱

• نشانی: قم، بلوار جمهوری اسلامی، کوچه ۲، پلاک ۱۵

• پایگاه اینترنتی: www.ofoghhawzah.ir

• پست الکترونیک: info@ofoghhawzah.ir

• کارشناس فنی چاپ: مصطفی اویسی • چاپ: صمیم (۰۴۱) ۶۵۵۸۶۸۰۱

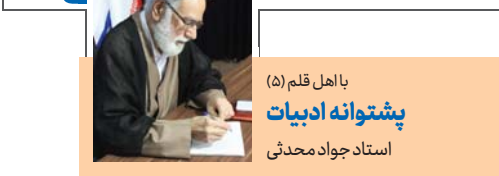
عطریار

طواف یار

غلامرضا ساراگر

به کعبه روی نهادم که دور یار بگردم
کجای خانه به دنبال آن نگار بگردم
میان این همه حاجی کجاست حاجی زهرا‎^(علیها‌السلام)
که هر نفس به فدایش هزار بار بگردم
مقام و زمزم و رکن و حطیم را همه گشتم
کنار حجر روم، یا به مستجار بگردم؟
میان خلق دویدم که در کنار تو باشم
بگو چقدر به هر گوشه و کنار بگردم
دلم گرفته بگو ای عزیز فاطمه‎^(علیها‌السلام) تا کی تو را نبینم و برگرد این جدار بگردم؟
به شوق این که فقط زیر سایهٔ تو بمیرم
چو آفتاب به هر کوه و کوهسار بگردم
اگر چه گرد رهم با نسیم در به درم کن
که در هوات به هر شهر و هر دیار بگردم
خدا گواست که نومید نیستم ز وصالت
اگر چه دور تو تا دور روزگار بگردم
به انتظار قسم با خود این قرار نهادم
که در هوای تو تا وقت انتظار بگردم
عنایتی که همه عمر «میثم» تو بمانم
بسان میثم تو دور چوب دار بگردم

یادداشت

هرباغی برای به ثمر رسیدن، باغبان می‌خواهد. باغ ذهن و اندیشه و ذوق هم که به‌صورت تولیدات ادبی، قلم و نگارش، به ثمر می‌نشیند، چنین است. باید استعدادهای ادبی و قلمی را از قوه به فعلیت رساند؛ از مربیان دلسوز راهنمایی گرفت و وقت گذاشت و کار کرد و پیوسته آثار فاخر و برجسته را مطالعه کرد تا این بوستان سرسبزتر شود. اگر نوری و حرارتی و بذر مناسبی و زمین حاصل‌خیزی باشد، باغ قلم هم ثمر می‌دهد و دیگران را بهره‌مند می‌سازد.

بستر مطالعات مهم است.

چرا باغچه ذهن را از سرچشمه زمزم کعبه و فرات کر بلا آبیاری نکنیم تا ثمراتش بر عمق باورهای مردم راباید و اثر گذارد؟ چرا شعاع عاشورایی بر مزرعه اندیشه‌های ما ننابد؟ چرا گرمای یقین را در رگ و ریشه‌های آفرینش‌های ادبی ندوانیم تا تضمینی بر بقاء و حیات اندوخته‌ها و آموخته‌ها باشد؟

تولیدات قلمی ما اگر رگ و ریشه خودی و بومی داشته باشد و به سرچشمه‌های مکتبی وصل گردد، هم بارورتر می‌شود و هم مخاطبان بینشتر می‌یابد؛ زیرا خطابیش با زبان فطرت مردم و باورها و روحيات آنان منطبق‌تر است.

گرچه مطالعه آثار ادبی حتی غریبان، ذهن را تیزتر و افق دید را گسترده‌تر می‌سازد؛ ولی شایسته نیست، منبع اصلی تغذیه فکری ما باشد، روا نیست که انحصار دل و دماغ خود را وقف ادبیات غرب و فرهنگ غیرخودی کنیم. این کار و شیوه، محصولات ادبی و قلمی ما را از هویت می‌اندازد. نهال ادب را باید آبیاری کرد؛ ولی نه از چشمه و رود دیگران. دریغ است که این نهال که از ذهن می‌جوشد و می‌روید، ریشه در اعماق مفاهیم کهن و ارزشمند نداشته باشد و از قرآن و عترت فاصله بگیرد و عطر و بوی اهل بیت‎^(علیهم‌السلام) و معارف و حیانی در آن نباشد.

خودباختگی به غرب، گاهی هم در این عرصه‌ها ظهور می‌یابد.

نهال ادب و قلم را نه تشنه و بی‌پشتوانه بگذاریم، که خشک می‌شود و عقیم می‌گردد و نه از آبشخور غرب و بیگانگان آبیاری کنیم که میوه‌اش طعم و رنگ و بوی غربی پیدا می‌کند. خود باشیم؛ در فکر، در روش، در محتوا و در اثرگذاری.

ادامه دارد...

اشتراک افق حوزه

۰۳۶۰۵۳۲۹-۰۲۵

۰۴۵۰۴۹۱۴۹۱۹۶۰۹